

OCUPAREA BERLINULUI (1)

DE

ALPHONSE DAUDET.

Acum se simplificase binișor operațiunile noastre militare. La ocuparea Berlinului trebuia răbdare. Dacă bătrânului îi era urât, i se cetea câte o scrisoare a fiului său, o scrisoare mincinosă se înțelege, de ore-ce în Paris nu mai ajungea nimic, iar adjutan-tul mareșalului Mac-Mahon stătea ca prizonier, de la lupta de la Sedan, într'o cetate germană. Inchipuesce-ți numai starea săr-manefi fete; fără scire de la tatăl ei, carele era prins, în lipsă, pôte chiar bolnav, ea se simția silită a-l face să vorbescă în scri-sori glumete și scurte, precum le scrie un soldat pe câmp. Câte o dată însă îi lipsea puterea, atunci rămăneau sêpămâni întregi fără veste. Bătrânul devenia neliniștit și nu mai dormia. Atunci sosiă repede o scrisoare din Germania, pe care o citea cu sughiț înecat, dar cu față veselă. Cu luare aminte ascultă colonelul, surideă plin de inteligență, dădea din cap aprobând, critică, ne lămuriă unele părți întunecate. În răspunsurile pe cari le dicta apoi fiului său, se arată ca un adevărat cavalier:

«Adu-ți pururi aminte că ești francez—Ai milă de sărmanii ômenî. Nu le face invasiunea prea amară».—Și apoi urmau ne-numerate sfaturi în privința atențiunii față de bunurile streine; a curteniei față de dame, pe scurt un complet codice militar de onore privitor la tratarea celor supuși.

Intr'aceea asediul făcea înaintări continue, dar vai, nu asediul Berlinului. Veni vremea frigului mare, a bombardamentului, a epidemieî, a fometei. Totuși dispozițiunea veselă a bătrânului, mulțumită îngrijireî noastre zelose, n'a fost nici un moment înc-rată. Pâne albă și carne prospătă i-am putut da până la sfârșit, se înțelege că numai pentru el. Nu ți poți închipui ceva mai mișcător de cât un dejun al bunicului, atât de egoist fără să scie: bătrânul, sprinten și vesel, ședend în pat, cu șervetul sub bărbie; lingă dînsul nepoțica lui, care în urma suferințelor devenise puțin palidă și care-i tăia carnea, îi întindea beutura și privea în timpul mâncării la lucrurile ei frumoșe și rare. Excitat de mâncare, bătrânul quirasier devenia vioiu și vorbăreț, în odaia sa bine încăldită; afară urlă un vânt înghețat și înaintea ferestrii lor jucă ninsorea. Acum povestea el despre campaniile din Nord și expunea deja pentru a o suta ôră retragerea îngrozitoare din Rusia, unde se capătă numai pesmet înghețat și carne de cal.

«Poți să-ți închipuesci asta, micuțo? Noi mâncam carne de cal!»
Prea bine și-o putea ea închipui; de 2 luni ea nu mănca alt-ceva.
Cu reinsănătoșarea treptată și misiunea noastră față de bolnav

(1) Veđi No. 10.

deveniă din Ți în Ți mai grea. Înțepenirea picioarelor, slăbiciunea minții, cari ne făcură până aci totul atât de ușor, îl părăsiau tot mai mult. Deja de mai multe ori sări în sus la bubuitul tunurilor de dinaintea Porții Mailot și ascultă ca un câne de vânat. I se povesti despre un ultim triumf al lui Bazaine, pe care acesta-l repurtă la Berlin și care este serbat înaintea hotelului Invaliților prin salve de bucurie. Intr'altă Ți, aflându-se cu patul la ferăstră, mi se pare că eră Joia de Buzeval, vedu mase de gardă națională adunându-se în stradă.

«Ce vreaș să însemneze acestea?» întrebă bunul bătrân și murmură întru sine: «Ținută próstă! Ținută próstă!»

Nu avu urmări, dar noi înțeleserăm că de aci înainte va trebui să fim mai băgători de sémă, pe cât nu am fost indeajuns.

Intraiu într'o séra în anti-cameră, când îmi eși nainte copila foarte agitată: «Măine este întrarea,» Țise.

Fuse cam ra bunicului deschisă? Acuma, când mă gândesc la acésta, îmi vine în minte, că bătrânul păreă în séra aceea nespus de voios. Posibil că ne-a auȚit. Noi înțelegem pe Prusienî; iar el credeă, că am vorbit de Francezi, despre intrarea lor triumfală, la ceea-ce se așteptă el atât de mult: Mac-Mahon călare, strada sərbătorește împodobită, musica cântând, lîngă mareșal tinărul Jouvre, iar el, tatăl, stă pe balcon, în plină uniformă și salută drapelele sdrânțuite, vulturii înegriți de pulbere.

Sărmanul tată Jouvre! S'a temut, că din cauza iritațiunii prea mari nu vrem să fie martor la intrarea trupelor nóstre. Pentru aceea nu vorbi despre acésta nici o vorbă; dar în diminéța următore, tocmai pe timpul, când bataliónele prusiene călcară pe strada lungă, care conduce de la Porte Maillot până la Tuileriî, acolo sus se deschise încetinel ușa de sticlă și pe balcon apărú colonelul cu coiful său, cu marele-î paloș, în uniformă-î veche, pusă de mult la o parte, încărcată de glorie, a fostului quirasier Milhaud. Eú i-am admirat colosala voință și putere de viață care i-a permis să îndeplinéscă acestea. El năvăli la gratii și eră foarte uimit, veduend strada atât de gólă, atât de liniștită, tóte prăvăliile închise, tot Parisul atât de posomorât ca un lazaret. Peste tot eraú puse stindarde dar stindarde atât de ciudate albe cu cruceroșie și nici un om nu mergeă înaintea trupelor nóstre.

Intr'un moment creȚuse că s'a înșelat. Dar nu! de acolo de jos, din jos de Arcul de triumf, răsună un vâjăit încurcat, o linie négră veneă tot mai aprópe și mai aprópe—apoi străluciră raze ca de pe virfuri de coif, micile tobe prusiane sunară și pe sub Arc răsună, pe lîngă tropăitorul, măsuratul pas al bataliónelor și al cailor, un limpede marș de biruință german.

Tăcerea surdă a locului fú străbătută atunci de un țipet, de un țipet înfiorător: «La arme!—La arme!—Prusienii!» Iar cei patru ulani ai avant gardei vedură bine, cum se clătina acolosus pe balcon, un om bătrân, cum își agită mâinile prin aer șiapoi cum cade.

Acuma însă colonelul Jouvre eră într'adevăr mort.

Horia Petra Petrescu.